

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора юридичних наук, професора
Личенко Ірини Олександрівни
на дисертацію Марченко Олени Львівни на тему
«Адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства,
будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні»,
представлену до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії
внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі
знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право»**

Ступінь актуальності обраної теми

Проблеми недотримання будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні є вагомою перешкодою економічного розвитку держави, можуть стати причиною заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян, настання негативних наслідків правового, економічного та соціального характеру.

Сьогодні держава регламентує будівельні нормативи та стандарти безпечної роботи, яких слід дотримуватися суб'єктам господарювання. Правове забезпечення безпеки сфери будівництва в Україні повинно враховувати не лише різноманітні запити господарюючих суб'єктів, які надають послуги у цій сфері, але й відображати чіткі правові механізми захисту як робітників, що виконують роботи на об'єкті, споживачів будівельних послуг, так і сторонніх осіб, котрі можуть опинитися біля будівельного майданчику.

У цьому аспекті дуже важливим сьогодні є оновлення наукової концепції адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні.

Відсутність сучасних комплексних наукових досліджень проблеми адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні, що відображали б сучасні реалії та зарубіжний досвід у цій сфері, є вагомим чинником, що спонукає науковців поглиблювати наукові пошуки.

На сучасному етапі розвитку держави виникла потреба розробки наукового підґрунтя для проведення ефективних реформ щодо посилення адміністративної

відповідальності у означеній сфері. Про це свідчить недостатність правового інструментарію боротьби з різноманітними проявами незаконної діяльності, неефективність використання наявних в Україні засобів протидії їй.

Зважаючи на зазначене, проблема адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні є однією зі складних, неоднозначних, актуальних тем дослідження, що потребує оновлення комплексного наукового підходу до її вирішення. Саме тому тема дисертаційного дослідження Марченко Олени Львівни є актуальною, а результати її наукового пошуку мають наукову та практичну цінність.

Важливо зазначити, що дисертаційне дослідження Марченко О.Л. є одним із перших в українській правовій науці, в якому комплексно з використанням сучасних методів пізнання та з урахуванням новітніх досягнень правової науки проаналізовано теоретико-правові засади адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні (ст. 96 КУпАП).

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача

Науковий рівень дисертації і наукових публікацій Марченко О.Л. відповідає встановленим вимогам щодо такого роду наукових робіт.

Про високий науковий рівень дисертації, зв'язок роботи із державними та галузевими науковими програмами, пріоритетними напрямками розвитку науки свідчить те, що обраний напрям дослідження відповідає Стратегії національної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 6 травня 2015 року № 287/2015; Національній стратегії у сфері прав людини, затвердженій Указом Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015; Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року № 474-р; Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, схваленій розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року № 1023-р;

Стратегії воєнної безпеки України, затвердженій Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021; Основним науковим напрямом та найважливішим проблемам фундаментальних досліджень у галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук на 2019–2023 роки, затвердженим постановою президії Національної академії наук України від 30 січня 2019 року № 30. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Плану науково-дослідницької роботи Науково-дослідного інституту публічного права на тему «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495). Тема дисертації затверджена Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 29 жовтня 2019 року (протокол № 22).

Науковий рівень дисертації Марченко О.Л. засвідчений самостійністю наукового пошуку та широтою авторських підходів до дефініювання правових категорій, дотичних до проблемного поля наукового дослідження, пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства (зокрема, ст. 96 КУпАП) чи прийняття окремих нормативно-правових актів (наприклад, Будівельного кодексу України).

Авторкою дисертаційної роботи за мету ставилось розроблення теоретичних засад, правових положень та практичних рекомендацій, спрямованих на вдосконалення адміністративної відповідальності й адміністративних стягнень за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва з урахуванням досвіду зарубіжних країн.

Засвідчує належний науковий рівень дисертації й широка емпірична та методологічна база проведеного дослідження. Емпіричну основу дослідження становлять статистичні дані й матеріали, а також узагальнення результатів анкетування 257 респондентів щодо проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні (опитано 123 посадові особи органів архітектурно-будівельного контролю та 134 громадян України).

Важливим проявом високого наукового рівня наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації є широка методологічна основа

дисертації та ґрунтовне опрацювання авторкою сучасних досягнень науки у сфері адміністративного права. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертантки є результатом використання широкого арсеналу сучасних загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження (методів індукції та дедукції, моделювання, аналізу, синтезу, діалектичного, системного, структурного, порівняльно-правового, формально-юридичного методів, тощо), комплексності аналізу наявних наукових позицій щодо теоретичного визначення змісту, особливостей адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні, мають високий ступінь науковості, обґрунтованості та достовірності.

Результати дисертаційного дослідження повною мірою висвітлені у достатній кількості наукових публікацій, виконаних на високому науковому рівні. Зокрема основні наукові положення та висновки дисертаційного дослідження відображено в публікаціях авторки, серед яких три статті опубліковано в наукових фахових виданнях України, одна стаття – в іноземному науковому періодичному виданні (Республіка Польща), п'ять тез доповідей і наукових повідомлень на науково-практичних конференціях, а також одні методичні рекомендації.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях

Результатам дисертаційного дослідження Марченко О.Л. притаманний належний рівень наукової новизни, при цьому положення з різним ступенем наукової новизни містяться в усіх розділах дисертації. Дисертаційне дослідження містить нові наукові висновки, які доповнюють наявні позиції науковців або відображають нові підходи до вирішення наявних правових проблем.

У аспекті новизни представлених наукових результатів, особливої уваги заслуговує сформульоване авторкою вперше авторське визначення адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва та характеристика її ознак; науково обґрунтована

пропозиція щодо розроблення Будівельного кодексу України з метою врегулювання суспільних відносин та систематизації будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, його структура (загальні положення, характеристика будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, підстави юридичної відповідальності за порушення у сфері будівництва, порядок проваджень за порушення у сфері будівництва, а також прикінцеві та перехідні положення); напрями вдосконалення адміністративно-правової заборони, передбаченої ст. 96 КУпАП, шляхом оптимальної диференціації форм об'єктивної сторони цього адміністративного правопорушення та посилення відповідних санкцій, тощо.

Вирізняються науковою новизною твердження авторки, що стосуються ознак адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва (с. 79-80 дисертації).

Сформульовані авторські визначення понять «адміністративна відповідальність», «адміністративна відповідальність в галузі будівництва» теж характеризуються науковою новизною.

Наукова новизна притаманна результатам наукового аналізу законодавства окремих країн пострадянського простору, ЄС та США та пропозиціям, сформульованим на їх основі, зокрема пропозиції щодо необхідності криміналізації найбільш небезпечних виявів порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, зроблені на прикладі досвіду Іспанії, Італії, Франції та Німеччини (с. 68-78 дисертації).

Науковою новизною характеризуються пропозиції авторки щодо внесення змін до ст. 96 КУпАП щодо посилення відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва (с. 197-207 дисертації).

Про наукову новизну у дослідженні свідчать результати наукового аналізу основних аспектів диференціації кримінальних проступків й адміністративних деліктів у досліджуваній сфері, теоретичні та методологічні положення, що стосуються аналізу поняття адміністративних стягнень, їхніх ознак і принципів, а також правового змісту адміністративного штрафу та інші.

З огляду на зазначене, можна констатувати високий науковий рівень новизни представлених результатів дисертаційної роботи Марченко О.Л., істотне значення для науки адміністративного права.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Наукова обґрунтованість представлених у дисертаційній роботі наукових положень, висновків і рекомендацій полягає, перш за все, у проведеному вперше комплексному дослідженні різних теоретичних та практичних аспектів адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні. Обґрунтованість наукових положень щодо вирішуваних авторкою завдань забезпечується завдяки детальному опрацюванню найбільш проблемних питань адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. У роботі чітко й послідовно викладена авторська концепція підвищення ефективності адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. Проаналізовано особливості юридичної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в окремих пострадянських державах, у країнах ЄС і США. За результатами проведеного дослідження сформульовано обґрунтовані авторські узагальнення та визначення.

Обґрунтованості наукових положень дисертації служить ретельно обрана методологічна основа дослідження, широкий спектр використаної джерельної бази. Для обґрунтування наукових положень і висновків авторка використала загалом значну емпіричну базу. Емпіричну базу дослідження становлять: статистичні дані й матеріали, а також узагальнення результатів анкетування 257 респондентів щодо проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні

(опитано 123 посадові особи органів архітектурно-будівельного контролю та 134 громадян України).

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Поставлені перед дисертантом наукові завдання виконані в повному обсязі і мета дисертаційного дослідження досягнута. Зокрема у дисертаційній роботі Марченко О.Л. здійснено виконання важливого наукового завдання, що полягає у визначенні сутності й особливостей адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, а також шляхів її вдосконалення.

Виконанню поставленого наукового завдання слугувала структура дисертаційної роботи, зумовлена метою і завданнями дослідження (дисертація складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, що містять сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків) та ретельно обрана методологія наукової діяльності.

Методологія дослідження проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва представлена комплексом методів, з-поміж яких авторка особливу увагу приділила таким, як діалектичний, феноменологічний, герменевтичний, аксіологічний (ціннісний), індукції та дедукції, спостереження, моделювання, абстрагування, узагальнення, аналізу, синтезу, статистичний, математичний, формально-юридичний (догматичний), порівняльно-правовий (компаративістський), системний, структурний тощо.

Грунтовність підходу дисертантки у визначенні методології наукової діяльності забезпечена завдяки присвяченню цьому питанню окремого підрозділу дисертаційної роботи (1.1 Теоретико-методологічні засади адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні).

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Теоретична та практична значущість одержаних результатів полягає у можливості їх подальшого використання у науково-дослідній сфері, практичній діяльності, освітньому процесі тощо.

Результати дисертаційного дослідження, зважаючи на їхню теоретичну та практичну цінність, можуть бути використані у: науково-дослідній сфері – для подальшого розроблення актуальних проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва; правотворчості – для подальшого вдосконалення законодавства щодо адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва; освітньому процесі – під час проведення занять з навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративний процес».

Практичне значення отриманих результатів підтверджується документами про впровадження: акт Національної академії внутрішніх справ від 17 червня 2022 року; лист Комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України від 05 серпня 2022 року № 04-27/12-2022/129600.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому

Дисертаційна робота є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями, які виставлені авторкою для публічного захисту, написаною державною мовою та має об'єм 211 сторінок.

Структура дисертаційної роботи відповідає встановленим вимогам, є оптимальною, складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, що містять сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (133 найменування) і додатків, викладених на 22 сторінках.

Анотація. Анотація відображає узагальнений короткий виклад основного змісту дисертації Марченко О.Л., подана державною та англійською мовами і дозволяє ознайомитися зі змістом та результатами наукового дослідження проблем

адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, а також шляхів їх вирішення. У анотації представлено основні результати наукового дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення.

У **вступі** до роботи представлено обґрунтування вибору теми дослідження; висвітлено зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, визначено мету, завдання роботи, об'єкт, предмет, методи дослідження та інші загальні характеристики роботи.

В **першому розділі** *«Теоретичні засади дослідження проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів, і правил під час будівництва в Україні»* дисертаційної роботи Марченко О.Л. визначила стан наукової розробки проблеми та теоретико-методологічні засади дослідження адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні, відобразила плюралізм методологічних підходів щодо дослідження проблем адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил, ідентифікувала основні ознаки порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, проаналізувала норми законодавства окремих країн пострадянського простору, ЄС та США у означеній сфері. Дослідивши законодавство країн Західної Європи, авторка визнала відсутність в них аналогічної норми про адміністративну відповідальність, адміністративні правопорушення або адміністративні покарання, ідентичної до ст. 96 КУпАП. Нею визнано потребу прийняття Будівельного кодексу та констатовано, що загалом формування державної політики у сфері містобудування потребує чіткого законодавчого врегулювання діяльності всіх учасників, визначення їх адміністративно-правового статусу, а також прозорості та лібералізації їх функціонування.

Зміст **другого розділу дисертації** *«Об'єктивні та суб'єктивні ознаки складу порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва»* присвячено аналізу основних елементів, об'єктивних і суб'єктивних

ознак складу правопорушення, передбаченого ст. 96 КУпАП. У розділі ретельно проаналізовано об'єкт та об'єктивну сторону, суб'єкт і суб'єктивну сторону складу порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. На основі результатів дослідження науковців, чинного законодавства зроблено висновок, що порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва як адміністративне правопорушення, передбачене ст. 96 КУпАП, є складним і може бути триваючим. Сутність порушення викладено в 14 диспозиціях і санкціях норм. Кожна норма має притаманні їй елементи, об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкт і суб'єктивну сторону. Деякі позиції мають спільні ознаки та можуть бути об'єднані з метою оновлення й оптимізації норми.

Третій розділ дисертаційної роботи *«Особливості адміністративного провадження в справах про порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва»* містить ґрунтовний аналіз теоретичних та правових засад адміністративного провадження щодо порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, адміністративних стягнень за їх вчинення, спеціальних ознак, принципів, стадій, учасників адміністративного провадження в справах про порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. Доведено, що адміністративні стягнення у вигляді штрафів, передбачені за порушення, визначені ст. 96 КУпАП, мають бути більш жорсткими, особливо щодо посадових осіб. Запропоновано проєкт Закону України «Про внесення змін до ст. 96 КУпАП щодо посилення відповідальності», де зазначено авторську позицію щодо адекватності розміру штрафу в сучасних реаліях.

Дисертацію завершують обґрунтовані, логічні, засновані на всьому попередньо викладеному матеріалі **висновки**.

Список використаних джерел складається з 133 найменувань на наукові праці вітчизняних та іноземних авторів, джерела у вітчизняних та іноземних виданнях, нормативні акти, тощо. Використання ідей, результатів і текстів інших

авторів мають посилання на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей, результатів або слів без оформлення належного цитування.

Структура дисертаційної роботи Марченко О.Л., обрана з урахуванням теоретичних та практичних аспектів проблеми, сприяла належному висвітленню предмету дисертаційної роботи, забезпечила обґрунтованість основних положень роботи, засвідчила наукову та практичну значущість дисертації, високий рівень отриманих у процесі дослідження результатів, вміння належним чином аргументувати обрану наукову позицію.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації у практиці

Проведені дослідження розширюють та поглиблюють знання про суспільні відносини у сфері адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні. Отримані результати наукового дослідження можуть використовуватися суб'єктами містобудування, державного архітектурно-будівельного контролю, суб'єктами, які наділені повноваженнями виявлення порушень за ст. 96 КУпАП та здійснення адміністративних проваджень щодо порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні, можуть в подальшому впроваджуватися у практичну діяльність судових органів, в освітньому процесі закладів вищої освіти, наукових дослідженнях представників наукової спільноти, при підготовці монографій, наукових статей, тощо.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача

Наголошуючи на теоретичній та практичній цінності дисертаційного дослідження Марченко О.Л., позитивно оцінюючи її загалом, слід наголосити на наявності окремих положень, що носять дискусійний характер та потребують детальнішого обґрунтування:

1. Важко погодитись з логікою викладу змісту окремих підрозділів дисертаційного дослідження. Підрозділ 1.1 дисертації має назву «Теоретико-методологічні засади адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні». У змісті підрозділу дисертантка ретельно проаналізувала методологічні засади адміністративної відповідальності щодо порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. Проте теоретичне підґрунтя нею зводиться винятково до загального аналізу сучасного розуміння адміністративної відповідальності та її ознак. У зв'язку з цим, видається більш доцільним, чітко окреслити, що авторка вкладає у зміст формулювання «теоретико-методологічні засади адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні» та, зважаючи на це визначення, структурувати й системно викласти теоретичну основу дисертаційної роботи.

2. У підрозділі 1.3. дисертаційної роботи авторка ґрунтовно дослідила зарубіжний досвід адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва. Говорячи про переваги різних моделей правового регулювання окреслених питань, вона не ідентифікувала найбільш оптимальну для нашої держави модель, придатну для імплементації. Глибше пояснення цього питання збагатило б зміст роботи, а розробка практичних пропозицій у цій сфері сприяла б кращому практичному застосуванню результатів наукового дослідження.

3. З огляду на те, що у дисертації набули подальшого розвитку пропозиції щодо необхідності криміналізації найбільш небезпечних виявів порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва, а на прикладі досвіду Іспанії, Італії, Франції та Німеччини доведено ефективність притягнення до кримінальної відповідальності за умисні протиправні діяння у сфері будівництва, дисертантці слід було б більше уваги приділити порівнянню кримінальних проступків та адміністративних правопорушень у досліджуваній сфері відповідно до чинного законодавства України.

4. Формулюючи власні пропозиції щодо прийняття окремого кодифікованого нормативного акту – Будівельного кодексу України, дисертантці слід було б враховувати не лише іноземний досвід правового врегулювання аналогічних питань у зарубіжних країнах, але й традиційні для вітчизняної нормотворчості підходи. Безумовно, детальна регламентація різних питань у сфері будівництва в Україні у такому нормативно-правовому акті, кодифікація будівельних норм є виправданою та потрібною. Проте, чи доцільно у ньому розміщувати правові норми, що стосуються адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні, регламентувати усталені процедури адміністративної відповідальності, які комплексно визначені іншим нормативно-правовим актом, а саме КУпАП? Чи можливо компенсувати відсутність системності у питаннях адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні збільшенням кількості нормативно-правових актів у цій сфері? Більш логічним було б розширити перелік статей КУпАП, що стосуються цієї сфери, детальніше регламентувати склади таких діянь та внести зміни щодо адміністративних стягнень, які застосовуються за їхнє вчинення. Не заперечуючи необхідності удосконалення адміністративно-правових норм у цій сфері, більш доцільним, видається, виокремлення у змісті КУпАП окремої глави, яка б об'єднала в собі юридичні склади адміністративних проступків, здатних порушити будівельні норми, стандарти і правила під час будівництва в Україні.

5. Модель Будівельного кодексу України, запропонована в додатках дисертаційного дослідження, лише у загальних рисах окреслює творчий задум дисертантки та потребує деталізації. Її бажано б було більш детально охарактеризувати.

6. Видається надто поверхневим підхід авторки до констатації потреби підвищення ролі адміністративних штрафів, подальшого посилення їх ефективності, усунення факторів, які гальмують і знижують результативний вплив цієї штрафної санкції. Доречним у цьому аспекті було б дослідження емпіричних даних, статистичної інформації щодо застосування штрафів за відповідні протиправні

діяння впродовж останніх років, динаміки деліктної діяльності у досліджуваній сфері та дієвості застосування такого адміністративного покарання, вивчення результатів опитування громадськості щодо цього питання.

Вказані зауваження носять дискусійний характер, і жодним чином не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи. Вони вказують здебільшого на складність досліджуваної авторкою теми. Певною мірою вони доповнюють об'єктивну характеристику практичної складності та значущості теми проведеного дослідження, підкреслюють вагомість внеску дисертантки у юридичну науку.

Відсутність порушень академічної доброчесності

У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. У дисертації не виявлено текстових запозичень, використання ідей, наукових матеріалів і результатів інших авторів без посилання на джерела та інших випадків порушення академічної доброчесності. Дисертація відповідає вимогам, які пред'являються до дисертаційних досліджень, є оригінальною, самостійною, завершеною працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Марченко Олени Львівни на тему «Адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні» відповідає вимогам, які пред'являються до дисертаційних досліджень, є завершеною, самостійно підготовленою науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, які є особистими напрацюваннями дисертантки, мають наукову цінність і важливе значення для подальшого розвитку адміністративного права. Робота відповідає спеціальності 081 «Право».

Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають встановленим вимогам.

Дисертація Марченко Олени Львівни на тему «Адміністративна відповідальність за порушення вимог законодавства, будівельних норм, стандартів і правил під час будівництва в Україні» за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значущістю отриманих результатів відповідає спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 р. № 283), Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами від 12 липня 2019 р.), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Марченко Олена Львівна, на підставі публічного захисту, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право».

Офіційний опонент –

завідувач кафедри цивільного права та процесу

Навчально-наукового інституту права,

психології та інноваційної освіти

Національного університету

«Львівська політехніка»

доктор юридичних наук, професор

 І.О. Личенко

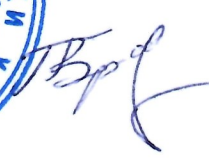
Підпис засвідчую:

Вчений секретар

Національного університету

«Львівська політехніка»

Р. Б. Брилинський